

Strategienota Present Alkmaar 2017 – 2020

Inleiding

Stichting Present gelooft dat zoeken naar zingeving een algemeen menselijke behoefte is. Wanneer mensen op een gelijkwaardige manier met elkaar omgaan en voor elkaar van betekenis kunnen zijn voelen zij voldoening en ervaren zij de zin van het leven.

Bereidheid tot helpen is in onze tijd en maatschappij niet voor iedereen vanzelfsprekend. In de tweede helft van de vorige eeuw kreeg de verzorgingsstaat gestalte en daarmee kwam de verantwoordelijkheid voor de zorg, die daarvoor door burgers onderling werd gegeven, te liggen overheid en professionals. Inmiddels is de verzorgingsstaat op z'n retour. Deze bleek onbetaalbaar. Intussen blijkt ook dat de functionele wereld van professionele hulp vervreemd is geraakt van de leefwereld van mensen.

Hulp vragen en ontvangen lijkt voor velen steeds moeilijker te worden. Individualisering, welvaartsgroei en het ideaal van autonomie en zelfstandigheid hebben gezorgd voor een zekere schroom.

Mensen die zich vrijwillig in willen zetten om iets voor hun medemens te betekenen, vragen zich in af hoe zij de mensen die hulp het meest nodig hebben kunnen bereiken.

Tegen deze achtergrond functioneert Present Alkmaar in de gemeente Alkmaar. Dat betekent dus niet alleen in de stad zelf maar ook in de dorpen die tot de gemeente behoren.

Wij verbinden mensen door middel van kortdurende projecten met hun medemens, die zelf, zonder hulp van buitenaf, niet verder komt. Wij ondersteunen het proces naar een meer betrokken samenleving actief en zoeken daartoe samenwerking met de aanwezige sociale structuren en verbanden zoals kerken, moskeeën, buurten, bedrijven en non-profit organisaties, verenigingen, families, scholen, hogescholen en vriendennetwerken. Deze verbanden herbergen sociaal kapitaal, het vermogen om verbindingen aan te gaan en in actie te komen. Wij bieden hen de mogelijkheid zich voor anderen in te zetten door het aanbieden van concrete hulpvragen. Door bemiddeling van Present wordt het eenvoudig voor een groep om zich in te zetten voor mensen met te weinig geld, een slechte gezondheid of een te klein sociaal netwerk. Die inzet biedt hen zingeving, voldoening én plezier.

Zo streven wij naar groei, naar meer mensen die present zijn.

Present prikkelt ook lokale bedrijven en instellingen om een maatschappelijk betrokken onderneming te zijn. Bedrijven vinden in Present een partner om handen en voeten te geven aan een deel van het eigen MBO-beleid. Present brengt eendaagse projecten tot stand voor medewerkers van een onderneming. Ook bemiddelt zij in het contact tussen het bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties teneinde langdurige contacten tot stand te brengen waarbinnen meer structurele oplossingen voor mensen kunnen worden bereikt.

Missie en visie

Tegen de achtergrond van maatschappelijke ontwikkelingen, voelt stichting Present zich geroepen haar steentje bij te dragen op weg naar meer zingeving en uitingen van medemenselijkheid.

Missie

Present vormt een brug tussen mensen en organisaties die elkaar iets te bieden hebben.

Visie

Present wil een maatschappelijke beweging op gang brengen waarbij mensen en organisaties, met hun beschikbare mogelijkheden, het vanzelfsprekend vinden een maatschappelijke rol te vervullen en zorg te dragen voor anderen in de samenleving.

Organisatie

Geschiedenis van Present

Present – als concept - startte in 2003 in Zwolle. De droom was een beweging op gang te brengen in de samenleving waarbij steeds meer mensen het vanzelfsprekend vinden om naar elkaar om te zien.

De werkwijze van Present

Overal in Nederland groeide interesse om in de eigen woonplaats een lokale Stichting Present te starten. Voor het landelijk 'opschalen' van Present koos 'Stichting Present Nederland' voor een franchiseachtige structuur. Deze structuur houdt in dat lokale initiatiefnemers de formule adopteren en zelf een stichting oprichten met een eigen lokaal bestuur. Bestuurders en medewerkers ervaren hierdoor een gevoel van 'moral, local ownership'.

Present blijft zo het eigendom van lokale burgers en wordt geen instrument van de overheid. Bij de start van een lokale stg Present krijgt zij financiële ondersteuning vanuit enkele fondsen en daarna zoekt zij financiering bij donateurs, woningcorporaties, bedrijven, kerken en de gemeentelijke overheid. De lokale stichtingen maken deel uit van het landelijke netwerk van Stichting Present Nederland en betalen een jaarlijkse afdracht. Stichting Present Nederland bestaat dus uit een netwerk van lokale stichtingen. Daardoor kan in bijna iedere stad en regio gebruikt gemaakt worden van de diensten van stg Present.

Elke lokale stichting heeft een coördinator in dienst voor een aantal uren per week. Daarnaast is er een operationeel team van vrijwilligers actief. Zij zijn de schakel om een groeiend aantal projecten te realiseren voor en met deelnemers en partners. Een lid van het operationele team begeleidt het gehele project, van voorbereiding tot en met evaluatie. De professionele hulpverlener van de maatschappelijke organisatie, die het aanbod heeft geaccepteerd is tijdens het project verantwoordelijk voor het welzijn van de hulpvrager(s).

Mensen kunnen zich aanmelden om een project te doen. Dat kan een groep vrienden zijn, een familie, buurt- of kerkgenoten, collega's, studenten of een vereniging. Deze groep kiest welk soort project het best bij hen past en ze bepalen de datum. Present gaat in overleg met lokale maatschappelijke organisaties en verbindt aanbod en vraag aan elkaar. Dit lukt vrijwel altijd, omdat er vele hulpvragen klaar liggen en de behoefte aan vrijwilligers groot is.

Er is een grote variatie in projecten. Het varieert van het opknappen van een verwilderde tuin, het organiseren van een gezellige dag voor moeders en kinderen in een vrouwenopvang, tot het vormen van een georganiseerd netwerk rond een ouder echtpaar met een beperking. Deze werkwijze van Present slaat aan.

Present Nederland bestaat anno 2017 uit meer dan 70 lokale stichtingen. Er worden inmiddels jaarlijks meer dan zo'n 5.000 projecten uitgevoerd door meer dan 30.000 vrijwilligers.

Jaarlijks meet de zogenaamde Chari-barometer de bekendheid en waardering van goede doelen. Deze Chari-barometer bevat de uitkomsten van een vergelijkend onderzoek waaraan elke Nederlandse fondsenwervende instelling kan deelnemen. De Chari-barometer geeft de bekendheid, waardering, betrouwbaarheid en donatievoorkeur van de instellingen onder de Nederlandse bevolking ten opzichte van elkaar weer. De waardering voor Stichting Present scoort gemiddeld een 8, tegen een gemiddelde voor andere soortgelijke organisaties van 6,5.

Organisatievorm Present Alkmaar

Stichting Present Alkmaar werd opgericht in 2011 en is een zelfstandige stichting die gebruik maakt van de formules en van de faciliteiten van Present Nederland. De stichting heeft een bestuur dat bestaat uit vijf personen, een algemeen coördinator en een operationeel en administratief team, dat geheel bestaat uit vrijwilligers.

Het bestuur bestaat per 1 mei 2017 uit:

Dick Scheepstra, voorzitter
Geert Jongsma, secretaris
John Peters, penningmeester
Liesbeth van Gool, pr
Nynke Prins (?)

Algemeen coördinator:

Jan Zwart (betaalde kracht), 14 uur per week.

Het operationeel team van vaste vrijwilligers bestaat uit:

Een projectcoördinator, tevens projectleider voor 8 uur per week
Een projectleider voor 16 uur per week
Een projectleider voor 4 uur per week
En een algemene medewerker voor 2 uur per week

Het administratieve team van vaste vrijwilligers bestaat uit:

Een administratief medewerker, 6 uur per week
Een administratief medewerker, 2 uur per week
Een administratief medewerker, 5 uur per week

Als werknamen worden gehanteerd:

Maatschappelijk Ondernemen Present
Verhuizers Present
Groepen Present
Gezinnen Present

Analyse maatschappelijke ontwikkelingen

Externe analyse

Nederland ontwikkelt zich van een verzorgingsstaat naar een participatiemaatschappij. Dit is één van de belangrijkste veranderingen in de samenleving. De verzorgingsstaat bleek onbetaalbaar geworden. Daarnaast is er een tweede ontwikkeling hoorbaar. De fundamentele kritiek op de zogenaamde 'systeemwereld' wordt steeds sterker. De systeemwereld is de omgeving van wetten, regels en procedures, van de vele tientallen instanties die zich bezig houden met het welzijn van mensen en is vreemd is aan de leefwereld van mensen. De samenleving keert zich af meer van de professionele hulp en wil terugkeren naar een maatschappij waarbij de kleinschaligheid en nabijheid van hulp doorslaggevende factoren zijn. Hulp is dan niet meer het primaire domein van de zorgprofessional maar men zoekt allereerst hulp in de kring van familie en buurt.

De overheid speelt daarop in, bijvoorbeeld door het overzetten van de AWBZ-gefinancierde zorg naar zorg die betaald wordt via de WMO die gemeenten uitvoeren. De gemeente Alkmaar speelt hierop in, door de WMO-middelen niet alleen in te zetten voor de individuele zorg, maar ook ten behoeve van de activering van burgers en vrijwilligersnetwerken.

De werkwijze van Present sluit hier naadloos op aan. Zij bemiddelt in hulp door vrijwilligers op projectmatige basis en activeert nieuwe groepen vrijwilligers. Belangrijk daarbij is dat het gaat om hulp die direct effect heeft maar ook verder strekt doordat er een bewustwording op gang komt zowel bij de hulpgever als bij de hulpontvanger.

De participatiemaatschappij heeft niet alleen betrekking op de individuele burger maar ook op organisaties en bedrijven. Bedrijven zijn zich er van bewust dat zij een functie hebben in de samenleving, naast het produceren van goederen en diensten. In het verleden meenden bedrijven te kunnen volstaan met een toevoeging zoals een milieucertificaat of sponsoring van de plaatselijke sportvereniging. In deze tijd beseffen zij zich dat de samenleving verlangt dat zij in alle aspecten maatschappelijk verantwoord te ondernemen. Mede onder invloed van de media-aandacht zijn bedrijven genooddaakt te produceren of hun diensten te verlenen op een manier die goed is voor mens en milieu, zowel dichtbij als ver weg. De koplopers vertalen dat in duurzaamheid in het 'DNA' van de organisatie. Present Alkmaar levert een bescheiden maar wezenlijke bijdrage door bedrijven in Alkmaar en omgeving te helpen van betekenis te zijn in de lokale samenleving. Dit doen wij door bijvoorbeeld projecten voor bedrijven.

Er is in Alkmaar al langer een heel actieve Stichting, 'De Waaier' actief op het terrein van maatschappelijk verantwoord ondernemen. Hierdoor is die markt in behoorlijke mate afgeroomd.

Nabijheid wordt bereikt door zich te richten op de kleinst mogelijke verbanden in de samenleving. De overheid legt daarom de nadruk op het niveau van de gemeente, door decentralisatie van taken van rijk en provincie, zoals WMO en jeugdzorg. In Alkmaar werken WMO klantmanagers en jeugd- en gezinscoaches gebiedsgericht. Voor de geïndiceerde zorg zijn met de gemeenten in de regio contracten afgesloten met zorgaanbieders

Present sluit hierop aan door zich te richten op juist dat niveau van organiseren. In bedrijven de teams, in wijken de (buurt)vereniging, in families het gezin. Met de gemeente, maatschappelijke organisaties en woningcorporaties bespreekt Present op welke manier zij de hulp verder kan inzetten zodanig dat je aansluit bij de nieuwe structuren.

Werkgebied

De stad Alkmaar is van origine het werkgebied van Present Alkmaar. In 2015 is de gemeente Alkmaar gefuseerd met de kleinere gemeenten Schermer en Graft/ De Rijk. De aldus gevormde gemeente Alkmaar heeft 107.822 inwoners (1 april 2016, bron: CBS).

De afgelopen twee jaar heeft Present veel energie gestoken in het bereiken van het nieuwe 'buitengebied'. Present heeft diverse bijeenkomsten bijgewoond die waren georganiseerd door de Vrijwilligerscentrale Alkmaar en de gemeente. Present heeft het plaatselijke advertentieblad ingeschakeld, vele contacten gelegd en er zijn in het nieuwe gebied een tweetal projecten uitgevoerd door vrijwilligers uit Alkmaar. Bij de laatste kwam er hulp van een buurman en twee kennissen. De conclusie moet helaas zijn dat het moeilijk blijkt om in dit gebied vrijwilligers te werven. Het poldergebied heeft z'n eigen sociale structuur.

Daarom steken we op dit moment geen energie meer in de werving van vrijwilligers en projecten in Schermer-Graft/ De Rijk. Om dit echt een succes te kunnen laten zijn, zou lokaal een 'dependance' moeten worden opgericht waar minimaal één inwoner die het gebied kent en energie steekt in het promoten van Present. Dat ligt vooralsnog niet in de lijn van de mogelijkheden.

In Bergen & Heiloo doen we af en toe op verzoek van maatschappelijke organisaties projecten met vrijwilligers uit Alkmaar met financiële steun van de Pius-Stichting. De woonkernen Bergen en Heiloo liggen vlakbij de stad Alkmaar. Dit is voor de meeste Alkmaarse vrijwilligers geen probleem. Wel is het het onderzoeken waard of we voor projecten in deze gemeenten subsidie zouden kunnen krijgen van hun werkgebied. Dan kunnen we daar ook actief vrijwilligers gaan werven.

Interne analyse

Present Alkmaar heeft zijn meerwaarde in de afgelopen jaren bewezen. De vraag naar hulp en ondersteuning heeft het aanbod steeds overtroffen. Uit evaluaties blijkt dat hulpontvangers, hulpgevers en (zorg)instellingen zeer tevreden zijn over de resultaten van de projecten en de dienstverlening van Present.

Sterke punten

- Er is een groot aantal vrijwilligers dat zich inzet voor de projecten. De nieuwe vrijwilliger zoekt naar korte verbanden, gaat eerder 'shoppen' en neemt een verbintenis op met een specifiek doel (iets leren, een problematiek oplossen). We merken dat vooral de nieuwe vrijwilliger belangstelling heeft voor vrijwilligerswerk via Present.
- Het aanbod van Present is onderscheidend van en aanvullend op het aanbod van andere Alkmaarse organisaties.
- De relatie met de gemeente Alkmaar is goed. De wethouder en haar beleidsambtenaar zien de unieke mogelijkheden die Present biedt bij onder andere huisontruimingen.
- Present heeft in Alkmaar een plek verworven en een naam opgebouwd als betrokken, professionele en betrouwbare partner, ook voor kerken.

Verbeterpunten

- Zowel het operationele team als het administratieve team, dat de algemeen coördinator van Present ondersteunt, heeft uitbreiding nodig.
- PR/publiciteit is nog niet voldoende uit de verf gekomen. Er is een website, een Facebookpagina (317 volgers) en een Twitter- en LinkedIn account. De laatste twee worden nauwelijks gebruikt. Er ligt een analyse van de communicatie uitingen,

gemaakt door een oud-medewerker uit begin 2016, met een goede handreiking tot verbetering. Om deze op te pakken zou een krachtige vrijwilliger erg welkom zijn.

- We willen meer tijd en aandacht voor presentaties bij verenigingen, kerken en op andere bijeenkomsten om de bekendheid van Present te vergroten. Hiervoor hebben we enthousiaste ambassadeurs nodig die op overtuigende wijze de missie van Present naar voren kunnen brengen.
- We moeten meer inzetten op structurele contacten met de politiek.

Beleidsdoelstellingen voor 2017-2020

De analyse leidt tot de volgende speerpunten en doelstellingen:

- Het verder professionaliseren van de organisatie door het realiseren van een sterk team. Zowel operationeel, administratief als op het gebied van communicatie.
- Een goede taakverdeling tussen bestuur en algemeen coördinator.
Er dient een analyse gemaakt te worden van de behoefte van Present Alkmaar op het gebied van competenties van bestuurders, de algemeen coördinator en vaste vrijwilligers. Vervolgens kan een profiel worden opgesteld van een tweede betaalde medewerker, rekening houdend met de competenties die versterking behoeven.
- Groei in de hoeveelheid aanvragen van hulpverleners. Er is een jaarlijkse groeiambitie van minimaal 10% die in principe alleen haalbaar bij betaalde formatie en vrijwilligers. De groei tot nu toe: 2012 /2013 /2014 / 2015 /2016 / 2017 De doelstelling op het gebied van groei is gesteld op in 2018 / in 2019/ in 2020.
- Het aansporen van mensen om in beweging te komen voor een ander zodat steeds meer mensen het vanzelfsprekend gaan vinden om naar elkaar om te zien. Dat houdt in het werven van nieuwe groepen ook met gebruikmaking van nieuwe concepten die landelijk worden aangeboden.
- Werken aan een speciale, blijvende aandacht voor structurele relatie met de Alkmaarse kerken. Present kan een verlengstuk zijn van de diaconieën van die kerken.
- Verhoging van de kwaliteit. Dit betekent inzetten op:
 - Goede voorbereiding van het projecten
 - Minder werken met de zgn. flexgroepen en meer met nieuwe vrijwilligers.
 - Er naar streven dat bij tenminste 50% van de projecten de vrijwilligersgroep bestaat uit (gedeeltelijk) nieuwe vrijwilligers
 - Er voor waken dat de hulpontvanger werkelijk aangewezen is op de hulp van Present.
 - Veilige werkomstandigheden
 - Werkzaamheden worden verricht door mensen voor wie we in kunnen staan.
 - Er voor zorgen dat contacten met cliënten altijd worden gevoerd door minimaal twee mensen. Een persoon vanuit Present en de begeleider van de zorginstelling of maatschappelijke organisatie.
- Werken aan meer en betere publiciteit, communicatie en relatiebeheer. Bij de inwoners van Alkmaar en bij bedrijven, anders dan zorginstellingen en wooncorporaties waar goede contacten mee bestaan, moet onze naamsbekendheid vergroot worden. Daarmee zal het aanbod van spontane vrijwilligers(groepen) toenemen, evenals de bereidheid tot financiële ondersteuning door bedrijven en particulieren.

Daarvoor is nodig:

- Voldoende betaalde en vrijwillige medewerkers. Gestreefd zal worden naar
- Uitbreiding van het aantal uren van de algemeen coördinator naar 20 á 24 uur.
- Het aannemen van een tweede man/vrouw voor 8 á 12 uur.

Hoofdtaken zullen bij de één presentatie en werving van groepen zijn en bij de ander de interne en projectorganisatie. Daarnaast moet capaciteit ingezet worden voor het werven van vrijwilligersgroepen.

- Een groei in uren van het operationele team van 25 á 30 naar 32 uur per week
- Een groei in uren van het administratieve team van 13 naar 16 uur per week
- Een vrijwilliger die zich bezighoudt met de publiciteit en pr
- Meer aandacht en energie naar sociale projecten i.v.m. het speciale karakter van deze projecten en de extra moeite die nodig is om deze te organiseren.
- Ambassadeurs, die op overtuigende wijze de missie van Present naar voren kunnen brengen op informatiemarkten en presentaties kunnen geven bij verenigingen, kerken en op andere bijeenkomsten.
- Voldoende financiën voor de uitbreiding van het aantal uren en een financiële continuïteit van minimaal €60.000 per jaar.
60% van inkomsten moeten afkomstig zijn uit meerjarige relaties. Er moet een minimum kapitaal zijn voldoende zijn voor 3 maanden personele kosten. Hiertoe moet overleg met de gemeente worden gevoerd voor een verdere structurele verhoging van de gemeentelijke subsidie, gekoppeld aan het bijdragen aan de uitvoering van maatschappelijke en sociale taken van de gemeentelijke taken.
Verder uit te werken: hoe halen die € 60.000 binnen met een uitwerking van de tussenfases qua projecten en bemensing.
- Structurele aandacht voor de plaatselijke politiek, te beginnen bij het uitvoeren van een project richting de gemeentelijke verkiezingen 2018

Waar willen we staan in 2020

Na bespreking in het bestuur eventueel in te vullen al dan niet met tussenstappen in de eerdere jaren

DS / 2017-04-27
LvG/2017/06/22